

tallets Forslag alle saadanne uheldige Forhold, som fremkaldes af Omstændigheder, hvorover den enkelte Mand ikke er Herre, ville komme til at bæres af den enkelte private Mand og ikke som en fælles Byrde. Jeg siger, at det er naturligt og rimeligt, at denne Byrde bæres af Alle i Fællesskab, og at den ikke kastes over paa den enkelte Mand, hvorved man kommer til at handle meget imod, hvad man har havt til Hensigt ved at bestemme Reglerne i den nugældende Lov. I den Udvikling af Forholdene, som vi Alle ønske, idet vi nemlig ønske at gjøre Husmænd og Tjenerer til afhængige og frie Borgere, ligger der allerede en Udsigt til, at kunne komme til at stille disse ganske anderledes fordrende end nu, og deri ligger da atter, at det Børn, som man nu maasse tror at have mod en Strik af Husmændene ved den her omhandlede Leilighed, nemlig deres Afhængighed af de Mænd, der ellers give dem Arbeide, kan tabe betydeligt af sin Kraft. Tænk Dem, mine Herrer! hvorledes det vil kunne stille sig ligeoverfor de Snekastningspligtige, som bo i Nærheden af en Kjøbstad, eller hvis Kommune gennemffæres af en Jernbane, idet der jo der vil være en Anledning for de arbejdsdygtige Mænd i Kommunen til at søge derhen, hvor der kan betales en betydelig højere Pris for deres Arbeide, end der forstaaeligvis kan gives dem i deres Kommune, hvor man saa kommer til at savne deres Arbeide. Jeg skjønner ikke rettere, end at, naar man tager dette Supplement bort, da forandrer man meget væsentlig det Grundlag, hvorpaa Snekastningsbyrden efter Loven af 1858 hviler, og jeg ser ikke rettere, end at man saa, trods alle vore gode Forventninger og Forhaabninger, dog let vilde tilvejebringe en Tilstand, hvor, som sagt, Husmænd og Tjenerer blive Herre over Situationen, og det vel at mærke en Situation, der vender sig til den øvrige Del af Kommunens Behov med Fordringer, som de skulle fyldestgjøre, ligemeget om de kunne eller ikke. Fasthold Forpligtelsen til at gjøre Arbeidet, naar det forlanges, og jeg skal være villig til, saavidt det staar til mig, at borttage mange af de Indvendinger, som man gjør mod den tvungne Arbejdspligt i det givne

Dieblit. Jeg ser f. Ex. ikke, at der skulde kunne være Noget i Veien for, maasse noget mere korrekt end det ærede 1ste Medlem for 9de Kreds (N. Rasmussen) har gjort det gennem Flertallets Forslag, at følge Kommunalloven ved at sige, at det ligesom ved Betarbejde under almindelige Forhold skal staa enhver Kommune frit for at lade Snekastningsarbeidet udføre ved leiede Folk eller i Entrepriise; men for at dette overhovedet skal kunne lade sig gjøre, maa den personlige Forpligtelse staa bagved, thi uden dette frygter jeg for, at det ikke vil være muligt at faae Arbeidet udført. Man vil paa den Maade ogsaa fjerne en Bemærkning, som den ærede Ordfører for Udvalget i sit Slutningsforedrag igaar lagde særdeles Vægt paa og næsten gjorde til et Kardinalpunkt, den Bemærkning nemlig, at Han frygtede for, at Betalingen for Arbeidet ikke vilde blive fuldkommen tilstrækkelig. Jeg vil nu sige, at jeg i den Henseende ikke har den Frygt, som den ærede Ordfører nærede for, at Sogneforstanderskabet, der jo gennem alle dets Medlemmer er interesseret i, at Betalingen sættes saaledes, at den ækvivalerer en almindelig Arbejdsdag, skulde ligeoverfor det her omhandlede Arbeide knibe Betalingen ned under, hvad der maa siges at være den almindelige Dagloen; desuden maa det jo ogsaa erindres, at Sogneforstanderskabet ikke er ubetinget Herre over Prisen, idet denne jo skal approberes af Amtsraadet. Jeg tror ogsaa, at den ærede Ordfører dog tildels frafaldt denne sin Betragtning ligeoverfor den almindelige Arbejdsklasse og mente, at det væsentlig var lige overfor de Haandværkere og Fabrikanter, der muligen maatte bo i en Landkommune, at hans Indvending havde en afgjørende Betydning. Dette hænger efter min Formening sammen med en anden Betragtning, som den ærede Ordfører og Flertallet gjøre gjældende, og som ogsaa kom igjen i Ordførerens sidste Udtalelse igaar, den Betragtning nemlig, at det Arbeide, som jordløse Husmænd — det er naturligvis jordløse Husmænd, jeg har ment, naar jeg her taler om Husmænd — og Tjenerer udrettede; var egentlig talt Arbeide for Andre. Den ærede